

Ettevõtja arengu- programm avaneb jaanuaris

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus koostab VKE-dele eelarveliselt suurimat programmi mahus ca 70 miljonit eurot.

TEKST: MATI FELDMANN

„Uue programmi idee seisneb selles, et toetatakse mitte üht konkreetset projekti, vaid ettevõtte kui terviku arengut, kasutades strateegilist planeerimist,“ selgitab EAS-i ettevõtluse ja ekspordi keskuse direktor Tea Danilov. „Üheks õppetunniks senisest tegevusest on EAS-i jaoks olnud toetusmeetmete mõningane killustatus – ettevõtte arengut pahatihti ei vaadatud ter-

vikuna. Rakendati mitme suuna – ekspordi, innovatsiooni, investeringute ja inimressursi arendamise eraldi toetamist. Ühe EAS-i sees oli justkui mitu mini-EAS-i.“

Varasemate meetmete puhul tuli ette, et taotlused olid koostatud nii, et need vastaks meetme tingimustele, aga mitte alati ettevõtte vajadustele. Samuti vaidlustati otsuseid, mis sundis palgal hoidma juriste. EAS-i eelarve ettevõtluse ja innovatsiooni valdkonnas oli aastatel 2007–2013 kolmandiku võrra suurem kui on 2014–2020. Seega peavad uued meetmed olema tulemuslikumad – vähema rahaga tuleb saavutada rohkem majandusliku lisandväärtuse kasvu.

Ettevõtja arenguprogramm avaneb jaanuaris

„Selle programmi eesmärgiks on programmis osalevate ettevõ-

tete poolt loodava lisandväärtuse maksimaalne juurdekasv – uued hea müügeduga tooted/teenused, nutikamad ärimudelid, suurem tootlikkus,“ selgitab Danilov.

„Ettevõtja arenguprogrammi ootame vähemalt 3 aastat tegutsenud ettevõtjaid, kellel on teatud kogemused juba omandatud. Nende kogemuste hulka võiks soovitatavalt kuuluda ka esmane ekspordikogemus. Samuti peaks ettevõtte olema teatud minimaalse suurusega, et kiireks arenguks või ettevõtte ümberorienteerimiseks vajalikud olulised kompetentsid oleksid firmas esindatud. Oleme mõelnud minimaalselt nii 7–8 töötaja peale, maksimaalselt umbes 250 töötajat, mida loetakse keskmise suurusega ettevõtte ülempiiriks.“

Valdkondade lõikes on Danilovi sõnul sisuline fookus kindlasti

Tea Danilov.
Foto: Erik Prozes/
Äripäev

tööstusel, mis on suur, aga Eesti keskmisest madalama lisandväärtusega sektor, olles ka teiste sektorite teenuste oluline tarbija. „Aga lisaks arvestame ja edendame ka majanduspoliitilisi prioriteete ehk teine oluline sisufookus saab olema nutika spetsialiseerumise valdkondadel.“

Toetatakse uusi ärimudeleid ning tooteid-teenuseid

Programmist oodatakse osa võtma ettevõtteid, kes soovivad kujundada ärimudelit tulusamaks, arendada ja tuua turule uusi tooteid/teenuseid/tehnoloogiaid või hõivata uusi sihtturge.

Ettevõttel ei pea olema valmis ja lõpuni läbi mõeldud plaani, kuidas neid eesmärke saavutada – programmi keskseks osaks on ettevõtete abistamine tegevusstrateegia väljatöötamisel või uuendamisel.

Kuid ettevõtjalt eeldatakse tõsist soovi ja pühendumust ambitsioonikat arenguplaani koostada ja realiseerida. Oluline on, et vastav soov ja tahe oleks ettevõtte juhtkonnas ja omanikeriingis laialt jagatud.

Kui hea arenguplaan on valmis, saab rääkida toetusest, mis on mõeldud arenguplaani teatud kriitilisemate etappide või tegevuste elluviimiseks, mida ettevõtja oma jõududega ei suudaks piisavalt tulemuslikult teha. Toetatavate tegevuste valik on lai: toote, teenuse ja protsesside arendamine, personaliarendus, müük ja turundus.

Toetuse suurus kuni pool miljonit eurot

Toetuse määr saab eeldatavalt olema vahemikus 35–45%, maksimaalne summa 500 000 eurot. Toetuse taotlemise eelduseks on

EAS-i kliendihalduri poolt heakkiidetud keskpika arenguplaani (3–4 aastat) olemasolu ning kliendihaldur toetab ja jälgib ettevõtte käekäiku kogu arenguplaani elluviimise vältel. Ettevõtte ei pea olema Eesti kapitalil, kuid peab tegutsema Eestis.

„Programmi jooksul, mille läbimiseks võib kuluda 3–4 aastat, oodatakse ettevõttelt niisuguseid tulemusi nagu uute toodete ja teenuste osakaalu kasvu ettevõtja müügitulus, lisandväärtuse märgatavat kasvu töötaja kohta ja ekspordikäibe olulist kasvu,“ loetleb Danilov.

„Eesti majandus saab loodetavasti juurde hulga ettevõtteid, kes paistavad silma heade kasvu- ja lisandväärtuse näitajate poolest, maksavad oma töötajatele head palka ja suudavad samas teha konkurentsivõimelisena püsimiseks vajalikke investeeringuid.“

Kuidas kvalifitseeruda ettevõtja arenguprogrammi?

Esimene faas. Ettevõtte läbi-vaatus, nn „360 kraadi“ kaardistamine, mille eesmärgiks on jõuda vastastikusele veendumusele, kas ettevõttele on programmis osalemiseks piisav arengumotivatsioon ja minimaalsed vajalikud eeldused selle realiseerimiseks. Põhineb ettevõtte enesehinnangul ja struktureeritud vestlusel kliendihalduriga. Tulemuste analüüsiks kulub ligikaudu 1–2 nädalat. Ettevõtte saavad ise kandideerida, samuti otsib ettevõtteid EAS.

Teine faas. Keskpika, 3–4 aastat, arenguplaani väljatöötamine. EAS pakub selleks erinevaid toetavaid teenuseid, millest ettevõtte saab valida endale sobiva(d) ja mis

on ettevõtte jaoks tasuta: *coaching*, mentorlus, süvadiagnostika, eeluurinud, koolitused. EAS-i kliendihaldur on ettevõttele „agendiks“ arenguplaani väljatöötamise käigus, vahendades vajalikke teenuseid. Aega kulub kuni 6 kuud.

Kolmas faas. Arenguplaani eluviimine, mille käigus saab kasutada nii EAS-i toetust kui erinevaid teenuseid (ärikontaktide leidmiseks, täiendava oskusteabe kaasamiseks vms), aga ka näiteks KredEx-i pakutavaid finantseerimisvõimalusi. Toetuse saamiseks esitab ettevõtte toetustaoitluse, mis on koostatud kliendihalduri poolt heakskiidetud arenguplaani alusel. Taotlust hindab komisjon.

Eeldatav toetuse määr on vahemikus 35–45%, maksimaalne summa 500 000 eurot.

Muud ettevõtluse toetusmeetmed, mida EAS pakub

● **Tehnoloogia arenduskeskused (TAK-id).** Mõeldud ettevõtete vajadustest lähtuva teadus- ja arendustöö läbiviimiseks. Taotlusvoor on hetkel läbi, välja on valitud kuus kesksed arenduskeskust. Meede ei ole lõplikult lukus, väljavalitud TAK-idel on võimalus sisse võtta uusi projekte ja partnerettevõtteid.

● **Klastrid.** Mõeldud ettevõtete vahelise koostöö arendamiseks. Taotlusvoor on lõppenud, hetkel leiab aset laekunud taotluste hindamine. Tegutsevate klastritega on ettevõtjatel võimalik jooksvalt liituda.

● **Innovatsiooniosakud.** Mõeldud esmase koostöökogemuse

saamiseks arendusteenuse osutajaga. Toetuse suuruseks 4000 eurot. Meede avaneb uuesti oktoobri lõpust 2015.

● **Arendusosakud.** Mõeldud pisut suurema ambitsiooniga ühekordseteks arendusprojektideks või innovatsiooniosaku jätkuprojektiks. Kuni 20 000 eurot. Meede avaneb uuesti oktoobri lõpust 2015.

● **Eksporditeenused,** mida pakutakse jooksvalt: info erinevate sihtturgude kohta, ühisstendid välismessidel, kontaktreisid, ekspordipartnerite otsing, ekspordibuldooseri programm konkreetsele turule sisenemise tegevuskava koostamiseks ja elluviimiseks, samuti ekspordinõunike teenused.

KESKENDUB LISANDVÄÄRTUSELE

● Uuel perioodil keskendub EAS ettevõtetele, kellel on potentsiaali suurendada märgatavalt lisandväärtust – jõuda selle näitaja osas oluliselt kõrgemale tasemele kui sektoris on tavapärane. Lisaks on fookuses ettevõtete kasv ehk rohkem eksporti ja uued hästtastasustatud töökohad.

● EAS pakub ettevõtetele teenusena kontaktide vahendamist, *sourcingut* (tarnepartneri otsing) ja edasimüügi-partneriotsingut.

● Messidele minekuks pakub EAS messil osalevale ettevõtjale nn täisteenust: messikoolitus, stendikujundus, meediakajastus.

● VKE-d on teretunud ettevõtja arenguprogrammi meetmesse, eeldusel, et nad on valmis realiseerima ambitsioonikaid kasvu- ja lisandväärtuse suurendamise plaane.

● Uue suunana hakkab EAS toetama innovaatilisi riigihankeid.

● KIK töötab välja ressursitõhususele suunatud investeeringute toetusmeetmed, fookusega tööstussektoril.

● Alustav ettevõtte saab 15 000 eurot starditoetust kasutada pangast võetava laenu või ka näiteks KredEx-ist võetava laenu omafinantseeringuna.

● Alustavaid tehnoloogiaettevõtteid toetab Start-up Eesti programm – nn ärikiirendid, kontakt- ja investorüritused, seemnefaasi-investeeringud jpm.

● KredExi stardilaenu tingimused muutuvad ettevõtetele soodsamaks, sest laenusumma suureneb ja omavastutus väheneb.

Allikas: Tea Danilov